

SKUPINY SE UŽ NEBOJÍM !

(pár osobních poznámek k naší zkušenosti s letní školou – Praha 2015)

Helena Klímová

Bylo to hned zpočátku roku 2014, tři poslové nám přinesli pozvání ke spolupráci: Tija, Regine a David přijeli projednat s IGA Praha naši příští spolupráci na pořádání skupinově-analytické letní školy v Praze (Group Analytic Society International Summer School - GASISS). Považovala jsem to za velké štěstí, za možnost skupinovou analýzu v Praze oživit. Nicméně tento restart nebyl snadný a nakonec jsme z IGA Praha zbyli pouze tři, kdo jsme byli opravdu odhodláni v přípravě letní školy pokračovat: Marie Hošková, Luděk Vrba a já. A tak jsme se obrátili na ČSPAP, kde všichni tři jsme členy též: zde nás velmi vstřícně přijali president ČSPAP Eduard Rys a vedoucí skupinové sekce Dana Holubová. Příprava letní školy v Praze (GASISS 2015) pak mohla pokračovat, ve spolupráci českých a zahraničních partnerů. Setkávali jsme se často, a to po skypu.

Zde se sluší ocenit trvající důvěru se strany GASI: Tija, Regine a David s námi setrvali, s důvěrou v naši schopnost společný záměr uskutečnit. Na návrh Regine se Marie ujala role českého předsedy. Podařilo se jí shromáždit tým milých a pracovitých lidí, jakoby v odpověď na titulní otázku, kterou Marie naší připravované letní škole položila, totiž KDO SE BOJÍ SKUPINY. My jsme se skupiny nebáli, scházeli jsme se s potěšením: Marie, Luděk, Eduard, Dana, Mabel Rodriguez, Denisa Schucková, Mirka Chmelíčková, Hana Drábková, Daniela Saifrtová a Alice Veselá, která k nám dobře zapadla jakožto profesionální organizátorka. Těšili jsme se, že se nám podaří uskutečnit v Praze zajímavé odborné setkání a postarat se o hosty.

Trápím se ale setrvalou pochybností: možná jsme nechali Marii, aby na sebe naložila příliš. Ale zřejmě nikdo z nás nevěděl, že její zdraví bylo ohroženo již před lety.

Koncem jara onemocněla...

Dvacátého pátého června dopsala a poslala nám k překladu svoji přednášku...

Pátého června roku dva tisíce patnáct zemřela.

Patnáctého června se započal náš společný vytoužený projekt – letní škola skupinové analýzy v Praze.

Stále na Mariinu přednášku musím myslet. Nebyla jako ostatní. Nebyla to obvyklá případová studie s nezbytnými odkazy... Na konci života zvyklost a přání analýzy může být překonáno potřebou syntézy. Skupinová historie, o níž Marie referovala, se mi zdála poněkud zastíněna Mariiným vlastním osudem, lépe řečeno Mariinou potřebou vyjádřit vlastní osobní vzkaz: že svět může být dobrý, že svět je dobrý... ozvěnou pak vyznělo bezděčné svědectví, že autorka sama je, byla dobrý člověk, že její život měl smysl. Jistěže měl... její text se uzavírá biblickým obrazem velké skupiny, symbolu světa: tisíce byly nasyceny, živeny, vzájemnou pomocí...

Historie letní školy byla poznamenána smrtí hlavní osoby, byť ta osoba většině účastníků zůstala neznáma. Ta událost se stala součástí dynamické matrix a imprintingem skupinového nevědomí, možná po způsobu pradávných obětí. V dávných dobách byly lidské oběti položeny do základů nové stavby, aby usmířily mocné neznámé síly, aby ochránily stavitele.

Jak se letní škola započala, prožívala jsem kolem sebe daleko méně projevů či pocitů agrese, než jsem čekala, než jsem byla zvyklá z předchozích svých zkušeností z podobných sešlostí. Aspoň z počátku.

Nicméně, prožívala jsem něco nového, jakousi kulturní odlišnost, kterou jsem za svých již četných výprav na různé konference dosud nezakusila: zde mezi účastníky naší letní školy jsem prvně vytušila rozdílnost v pojetí tzv. gender issue. Až dosud toto issue pro mne bývalo spíše jakýmsi vynálezem ideologie, jakýsi folklor levice, možná proto, že my u nás jsme zažili tzv. „ženskou emancipaci“ v totalitním vydání... a tak jsem si vždy sama pro sebe ze sebe dělala legraci: já jsem „post-feministka“.

Ale zde mezi účastníky naší letní školy jsem prvně spatřila, jaké to může být, když se mladí mužové cítí ohroženi tím, co mohou cítit jako ženskou sílu – a spíše bych ponechala výraz „women power“, některé výrazy znějí opravdově, přiléhavě, nejpřesněji pouze v původním jazyce – podobně

těž „gender issue“. Řekla bych, že tento fenomén, women power, zasáhl naše společenské nevědomí a vstoupil do něho.

Vzpomínám na naši tehdejší situaci a vidím, že tři přednášky ze čtyř byly předneseny námi ženami (být tomu naopak, určitě by se ozvaly „gender-based“ protesty); vzpomínám na přednášku o totalitarismu, dosti drastickou, ženou přednesenou (inu, byla jsem to já sama); a možná nejsilněji ze všeho jsme prožívali tu Smrt Neznámé Mocné Matky, setrvala stále s námi a dosud nepohřbená... není divu, že naše truchlení bylo tak obtížné, tak bolestné...naše sociální nevědomí bylo naplněné těžkými hrozivými obsahy které usilovaly být zvědoměny: large group (opět termín lépe znějící v originále) vyslovovala fantazie o pachu lidského těla, o horoucí potřebě objetí a konejšení... a nakonec se large group propracovala ke snu: sen vyprávěl o ženské síle, která je s to zabít, pohltit malé nevinné zvířátko... Poté několik přítomných mladíků zkusilo řešení: ženskou sílu umenšit mírným posměchem starým ženám, babičkám.

Není snadné být potenciálním partnerem dialogu ve velké skupině a současně setrvat v neutralitě a poskytovat interpretace – a toho se musí zhostit convenor. Nyní jakožto jeden ze dvou convenorů si dodatečně přeju, abych byla tehdy vyjádřila nevyslovené přání: large group patrně toužila po postavě silného Otce-Záchrance, takového, kdo by byl s to poskytnout holding, bezpečí pro skupinu jako celek. Potom by mladí mužové necítili potřebu bojovat proti matkám či dokonce babičkám.

Uvědomuji si, že to co jsem velké skupině mohla poskytnout, nebylo splnění tohoto přání, ale jeho plné vyslovení. Touha large group po ochraně od Velkého Silného Otce nebyla, asi nemohla být, na místě zcela naplněna; ale mohla, měla být vyslovena, uznána, přijata. To vidím jako dluh velké skupině i sobě.

Nicméně, pokračujme, musím si připustit otázku: čím byla ta touha po postavě Velkého Silného Otce? Patřila ta touha účastníkům velké skupiny? Anebo to byla moje vlastní touha? Předpokládám, že umím rozlišit.

Také je pravděpodobné, že ta touha, kterou účastníci ve velké skupině vyjadřovali, nalézala uspokojení jinde, totiž v malých skupinách, jejichž dynamika mohla large group vyvažovat. Toto nutno mít na paměti.

Shrnuji: byla jsem velice poctěna a převelice potěšena pozváním k práci na naší letní škole skupinové analýzy. Myšlenka je výborná pro účastníky a mně přinesla jak potěšení, tak další informace a inspiraci. Necht' letní škola pokračuje i v dalších letech.

Helena Klímová, LG co-convenor,